

۵

معدن

تعاریف و مفاهیم

معدن: مجموع کانسار (ذخیره معدنی که بهره برداری از آن اقتصادی می باشد) و ماشین آلات و تسهیلاتی است که به منظور اکتشاف، تجهیز و بهره برداری و کانه آرایی از کانسار ایجاد شده است.

کانه آرایی: به کلیه عملیات فیزیکی و شیمیایی که به منظور جدا کردن قسمتی از مواد باطله و یا تفکیک کانه ها از یکدیگر صورت می گیرد کانه آرایی اطلاق می شود.

ماده معدنی: هر عنصر یا ترکیب طبیعی که به صورت جامد، مایع یا گاز در اثر تحولات طبیعی در دورانه‌های مختلف زمین شناسی در قشر زمین بوجود آمده است، ماده معدنی نامیده می شود.

معدن در حال بهره برداری: معدنی است که دارای مجوز بهره برداری از وزارت صنایع و معادن (برای معادن غیر از شن و ماسه) یا از شهرداریها و فرمانداریها (برای معادن شن و ماسه) می باشد و در سال آمارگیری، حداقل مدت ۳۰ روز به صورت پیوسته و یا ناپیوسته مجموعه ای از عملیات استخراج (در پاره ای از موارد همراه با کانه آرایی) برای به دست آوردن کانه قابل فروش در آن انجام می شود.

مدیریت خصوصی: مدیریتی است که توسط افراد یا مؤسسات خصوصی اعمال می شود.

مدیریت عمومی: مدیریتی است که توسط وزارتخانه ها، سازمانهای دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، بانکها و شهرداریها اعمال می شود.

شاغلان: کلیه افرادی هستند که در داخل یا خارج معدن به صورت تمام وقت یا پاره وقت برای معدن کار می کنند.

شاغلان ماهر خط تولید: کارکنانی هستند که به اعتبار دانش فنی و تجربه ای که کسب کرده اند توانایی انجام یک قسمت از کار فنی خط تولید را داشته باشند مانند مهندسان، تکنسینهای فنی، استادکاران، سرکارگران، کارگران ماهر، تعمیر کاران و رانندگان.

شاغلان غیر ماهر خط تولید: کارکنانی هستند که شغل مورد تصدی آنان در خط تولید نیاز به تعلیم و کسب تجربه ندارد، مانند کارگران ساده، باربران و غیره.

سایر شاغلان: کارکنانی هستند که در معدن یا دفتر مرکزی به کار اداری، مالی و خدماتی اشتغال دارند و عموماً کارمند نامیده می شوند.

تولید مواد معدنی: مجموع مواد معدنی حاصل از یک رشته فعالیت استخراج است که به اشکال گوناگون قابل عرضه به بازار می باشد.

ارزش تولیدات: ارزش مواد معدنی استخراج شده و سایر تولیدات معدن به قیمت تولید کننده، یعنی قیمت فروش به مشتریان در محل معدن است.

سرمایه گذاری (ارزش تغییرات اموال سرمایه ای): عبارت است از تغییرات ایجاد شده در ارزش اموال سرمایه ای (ماشین آلات، ابزار و وسایل کار بادوام و تجهیزات اداری و وسایل نقلیه، ساختمان و زمین، راه اختصاصی، توسعه و اکتشاف و سایر) شامل ارزش خرید، تحصیل یا ساخت اموال سرمایه ای جدید و هزینه تعمیرات اساسی اموال سرمایه ای موجود در معدن، منهای ارزش فروش یا انتقال اموال سرمایه ای.

ارزش افزوده: عبارت است از ارزش دریافتهای (ستانده ها) منهای ارزش پرداختیها (داده ها).

ارزش دریافتهای (ستانده ها): عبارت است از ارزش تولیدات مواد معدنی، سایر تولیدات، ساخت و تعمیر اساسی اموال سرمایه ای توسط شاغلان، و سایر دریافتهای معادن که شامل دریافتی بابت کارهای کنتراتی تعمیرات جزئی ساختمان، لوازم و تجهیزات اداری، تعمیرات جزئی ماشین آلات، آزمایشگاه و غیره می باشد.

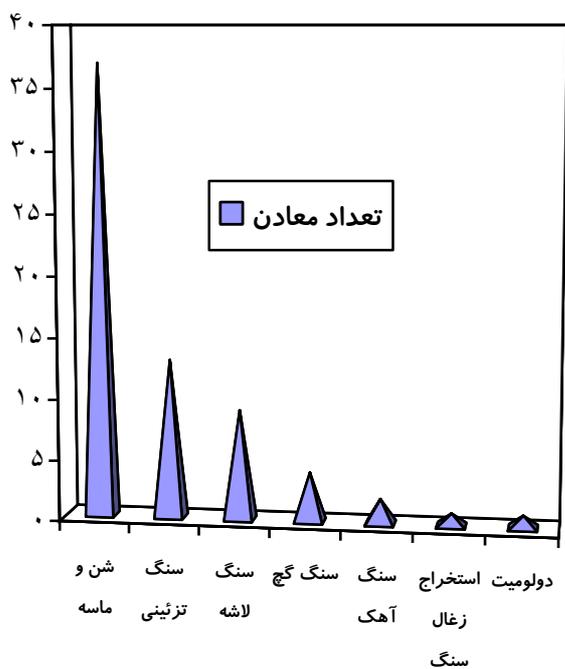
ارزش پرداختیها (داده ها): عبارت است از ارزش مواد و ابزار و وسایل کار کم دوام، سوخت مصرف شده، آب و برق خریداری شده و سایر پرداختیها (که شامل پرداختی بابت کارهای کنتراتی، تعمیرات جزئی ساختمان، لوازم و تجهیزات اداری، تعمیرات جزئی ماشین آلات، آزمایشگاه و غیره) می باشد.

۱- ۵- مشخصات عمومی معادن در حال بهره برداری برحسب فعالیت

جبران خدمات مزد و حقوق بگیران (هزارریال)	تعداد کل شاغلان	تعداد معادن			سال و فعالیت
		مدیریت خصوصی	مدیریت عمومی	جمع	
۱۹۵۵۵۰۷	۴۵۱	۴۰	۱۲	۵۲	۱۳۷۸
۴۸۴۹۷۶۳	۶۵۰	۴۱	۳۷	۷۸	۱۳۷۹
۵۶۷۷۱۴۴	۵۴۰	۵۳	۲۳	۷۶	۱۳۸۰
۴۹۸۷۱۳۴	۳۸۶	۲۶	۲۲	۴۸	۱۳۸۱
۸۹۳۷۹۶۵	۶۱۳	۴۹	۱۸	۶۷	۱۳۸۲
۲۲۲۳۶۰	۱۵	۱	۰	۱	استخراج زغال سنگ
۸۷۱۵۶۰۵	۵۹۸	۴۸	۱۸	۶۶	استخراج سنگ، شن و ماسه
۲۱۰۱۵۶۵	۲۸۵	۲۳	۱۴	۳۷	شن و ماسه
۵۲۱۱۵۸۰	۲۰۹	۱۳	۰	۱۳	سنگ تزئینی
۷۲۵۹۰۰	۶۰	۵	۴	۹	سنگ لاشه
۱۷۵۰۰۰	۱۰	۲	۰	۲	سنگ آهک
۴۱۶۵۶۰	۲۹	۴	۰	۴	سنگ گچ
۸۵۰۰۰	۵	۱	۰	۱	دولومیت

مأخذ- مرکز آمار ایران - نتایج آمارگیری از معادن در حال بهره برداری

تعداد معادن در حال بهره برداری استان بر حسب فعالیت ۱۳۸۲

۲-۵- تعداد شاغلان معدن در حال بهره برداری برحسب فعالیت

سال و فعالیت	جمع	کارکنان خط تولید		سایر کارکنان (اداری، مالی و خدماتی)
		ماهر	ساده	
۱۳۷۸	۴۵۱	۱۵۲	۲۱۶	۸۳
۱۳۷۹	۶۵۰	۴۰۱	۱۴۱	۱۰۸
۱۳۸۰	۵۴۰	۳۱۶	۱۱۲	۱۱۲
۱۳۸۱	۳۸۶	۱۶۹	۱۲۹	۸۸
۱۳۸۲	۶۱۳	۳۴۸	۱۳۸	۱۳۰
استخراج زغال سنگ	۱۵	۲	۸	۵
استخراج سنگ، شن و ماسه	۵۹۸	۳۴۶	۱۲۷	۱۲۵
شن و ماسه	۲۸۵	۱۷۹	۳۶	۷۰
سنگ تزئینی	۲۰۹	۱۲۴	۴۳	۴۲
سنگ لاشه	۶۰	۱۵	۴۱	۴
سنگ آهک	۱۰	۴	۴	۲
سنگ گچ	۲۹	۲۰	۳	۶
دولومیت	۵	۴	۰	۱

مأخذ- مرکز آمار ایران - نتایج آمارگیری از معدن در حال بهره برداری

۳-۵- مقدار و ارزش تولید مواد معدنی معادن در حال بهره برداری برحسب فعالیت

ارزش کل تولیدات (هزار ریال)	مقدار تولید		سال و فعالیت
	شن و ماسه، بالاست و پوکه معدنی (متر مکعب)	مواد معدنی بجز شن و ماسه، بالاست و پوکه معدنی (تن)	
۹۳۷۰۴۸۴	۲۵۷۳۴۹	۱۱۸۴۰۳۱	۱۳۷۸
۱۸۸۵۰۱۴۵	۷۶۰۶۰۵	۱۲۸۸۱۲۴	۱۳۷۹
۲۵۴۷۴۳۵۴	۹۲۳۴۵۸	۱۴۰۴۱۱۳	۱۳۸۰
۲۱۸۳۹۵۴۰	۷۰۴۲۳۷	۱۱۳۴۰۱۹	۱۳۸۱
۱۱۷۸۲۵۹۲۰	۶۶۹۴۴۹	۱۴۷۰۸۰۰	۱۳۸۲
۹۰۰۰۰۰	.	۳۰۰۰	استخراج زغال سنگ
۱۱۶۹۲۵۹۲۰	۶۶۹۴۴۹	۱۴۶۷۸۰۰	استخراج سنگ، شن و ماسه
۲۵۶۳۴۹۸۰	۶۶۹۴۴۹	.	شن و ماسه (۱)
۲۵۷۹۶۰۰۰	.	۱۴۰۰۰۰	سنگ تزئینی (۲)
۳۱۵۷۵۹۴۰	.	۲۹۲۸۰۰	سنگ لاشه
۳۰۷۴۹۰۰۰	.	۹۱۰۰۰۰	سنگ آهک
۲۹۴۵۰۰۰	.	۱۲۰۰۰۰	سنگ گچ
۲۲۵۰۰۰	.	۵۰۰۰	دولومیت

(۱) منظور از شن و ماسه، مخلوط شن و ماسه، ماسه بادی، ماسه شسته و شن درجه بندی شده است.

(۲) منظور از سنگ تزئینی، مرمر گلداز کوپ، مرمر گلداز لاشه، مرمریت سفید کوپ، مرمریت سفید لاشه، مرمریت لیمویی گلدانی، سایر مرمریت لاشه و سایر مرمریت کوپ است.

مأخذ- مرکز آمار ایران - نتایج آمارگیری از معادن در حال بهره برداری

۴-۵- ارزش افزوده و ارزش پرداختیها و دریافتیهای معادن در حال بهره برداری برحسب

فعالیت (هزارریال)

سال و فعالیت	ارزش افزوده	پرداختیها (داده ها)	دریافتیها (ستانده ها)
۱۳۷۸	۷۵۷۹۳۹۸	۲۷۳۷۷۰۰	۱۰۳۱۷۰۹۸
۱۳۷۹	۱۵۰۹۵۴۱۷	۴۷۲۷۷۰۳	۱۹۸۲۳۱۲۰
۱۳۸۰	۱۹۸۳۴۹۶۶	۷۰۲۲۷۲۴	۲۶۸۵۷۶۹۰
۱۳۸۱	۱۷۲۳۰۱۰۹	۵۴۵۱۲۴۷	۲۲۶۸۱۳۵۶
۱۳۸۲	۱۰۶۱۸۳۶۰۹	۱۴۰۱۵۶۸۰	۱۲۰۱۹۹۲۸۹
استخراج زغال سنگ	۵۲۰۵۶۸	۳۷۹۴۳۳	۹۰۰۰۰۰
استخراج سنگ، شن و ماسه	۱۰۵۶۶۳۰۴۱	۱۳۶۳۶۲۴۷	۱۱۹۲۹۹۲۸۹
شن و ماسه	۱۹۶۰۵۲۵۳	۷۲۰۴۲۴۶	۲۶۸۰۹۴۹۹
سنگ تزئینی	۲۲۳۷۳۱۳۸	۴۴۷۸۹۱۲	۲۶۸۵۲۰۵۰
سنگ لاشه	۳۱۰۰۱۷۵۰	۶۲۴۱۹۰	۳۱۶۲۵۹۴۰
سنگ آهک	۳۰۳۱۷۹۰۰	۴۶۱۱۰۰	۳۰۷۷۹۰۰۰
سنگ گچ	۲۲۸۰۰۱۱	۷۲۲۷۹۰	۳۰۰۲۸۰۰
دولومیت	۸۴۹۹۰	۱۴۵۰۱۰	۲۳۰۰۰۰

مأخذ- مرکز آمار ایران - نتایج آمارگیری از معادن در حال بهره برداری

۵-۵- سرمایه‌گذاری معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت و نوع اموال سرمایه‌ای

(هزارریال)

وسایل نقلیه	ماشین آلات، ابزار و وسایل کار بادوام و تجهیزات اداری	جمع	سال و فعالیت
۱۳۲۱۲۵	۲۲۱۶۶۹۸	۲۵۰۹۲۶۷	۱۳۷۸
۳۴۲۹۳۲	۲۲۶۵۱۷۶	۳۱۱۸۳۰۸	۱۳۷۹
۶۶۲۳۰۰	۶۵۳۲۷۶۳	۷۳۸۵۱۱۲	۱۳۸۰
۱۷۹۴۴۹	۲۱۵۰۱۸۱	۲۷۳۴۰۵۲	۱۳۸۱
۱۰۳۰۴۶۵	۱۰۵۹۷۶۵۰	۱۴۰۲۴۸۶۵	۱۳۸۲
۹۰۰۰۰	۱۱۵۰۰۰	۲۰۸۰۰۰	استخراج زغال سنگ
۹۴۰۴۶۵	۱۰۴۸۲۶۵۰	۱۳۸۱۶۸۶۵	استخراج سنگ، شن و ماسه
۷۴۶۵۶۵	۷۷۰۹۱۵۰	۹۹۹۸۵۶۵	شن و ماسه
۱۹۳۹۰۰	۲۶۳۷۵۰۰	۳۵۵۰۷۰۰	سنگ تزئینی
.	۲۳۰۰۰	۱۴۹۶۰۰	سنگ لاشه
.	.	.	سنگ آهک
.	۱۱۳۰۰۰	۱۱۶۰۰۰	سنگ گچ
.	.	۲۰۰۰	دولومیت

۵-۵- سرمایه‌گذاری معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت و نوع اموال سرمایه‌ای

(هزارریال) (دنباله)

سایر	نرم افزارهای رایانه ای	توسعه و اکتشاف	راه اختصاصی	ساختمان و زمین	سال و فعالیت
۹۳۱۳	.	.	۱۰۴۹۶۹	۴۶۱۶۳	۱۳۷۸
.	.	۱۰۰۰۰۰	۱۹۹۰۰۰	۲۱۱۲۰۰	۱۳۷۹
.	.	.	۷۱۵۵۰	۱۱۸۵۰۰	۱۳۸۰
.	.	.	۴۵۳۵۰	۳۵۹۰۷۲	۱۳۸۱
.	.	.	۲۷۸۸۵۰	۲۱۱۷۹۰۰	۱۳۸۲
.	.	.	.	۳۰۰۰	استخراج زغال سنگ
.	.	.	۲۷۸۸۵۰	۲۱۱۴۹۰۰	استخراج سنگ، شن و ماسه
.	.	.	۱۹۵۲۵۰	۱۳۴۷۶۰۰	شن و ماسه
.	.	.	۸۰۰۰۰	۶۳۹۳۰۰	سنگ تزئینی
.	.	.	۶۰۰	۱۲۶۰۰۰	سنگ لاشه
.	.	.	.	.	سنگ آهک
.	.	.	۳۰۰۰	.	سنگ گچ
.	.	.	.	۲۰۰۰	دولومیت

مأخذ- مرکز آمار ایران - نتایج آمارگیری از معادن در حال بهره برداری

۶-۵- مشخصات عمومی شرکتهای تعاونی فعال در پایان سال

سال و شهرستان	تعداد	عضو	شاغلان	سرمایه (هزار ریال)
۱۳۸۰	۱۶	۱۶۷	۱۶۶	۲۶۲۷۴۵
۱۳۸۱	۱۶	۱۶۷	۱۶۶	۲۶۲۷۴۵
۱۳۸۲	۱۵	۱۳۲	۱۴۰	۲۵۹۹۴۵
۱۳۸۳	۱۵	۱۳۲	۱۴۳	۲۵۹۹۴۵
۱۳۸۴	۱۵	۱۳۲	۱۴۳	۲۵۹۹۴۵
اسلام آباد غرب	۲	۱۵	۱۵	۲۱۰۰۰
پاوه	۰	۰	۰	۰
ثلاث و باباجانی	۰	۰	۰	۰
جوانرود	۱	۲۸	۲۸	۱۰۵۰۰
دالاهو	۰	۰	۰	۰
روانسر	۰	۰	۰	۰
سرپل ذهاب	۵	۳۵	۳۵	۱۴۰۲۴۵
سنقر	۳	۲۱	۲۱	۳۵۷۰۰
صحنه	۰	۰	۰	۰
قصرشیرین	۱	۷	۲۵	۲۱۰۰۰
کرمانشاه	۰	۰	۰	۰
کنگاور	۰	۰	۰	۰
گیلانغرب	۱	۷	۰	۱۰۵۰۰
هرسین	۲	۱۹	۱۹	۲۱۰۰۰

مأخذ- اداره کل تعاون استان کرمانشاه